

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Πέτρου Ι. Αγγελή, Νεστόριον, Μια εθνική έπαλξις του Γράμμου. Ιστορία - μυθολογία - λαογραφία

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.827](https://doi.org/10.12681/makedonika.827)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Πέτρου Ι. Αγγελή, Νεστόριον, Μια εθνική έπαλξις του Γράμμου. Ιστορία - μυθολογία - λαογραφία. *Μακεδονικά*, 5(1), 525–526. <https://doi.org/10.12681/makedonika.827>

δημοσιευθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐθνικῶν Δημοσιευμάτων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων, τοῦ ἰδίου «Τὰ βόρεια ἔθνολογικά ὄρια τοῦ Ἑλληνισμοῦ», «Βούλγαροι καὶ Σλάβοι εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν», «Θεσσαλονίκια μελετήματα» καὶ εἴ τι ἄλλο.

Ἡ τυπογραφικὴ ἐμφάνισις τοῦ βιβλίου εἶναι πολὺ καλὴ, ὁ τυπογραφικὸς ὁμῶς διορθωτῆς φαίνεται ἀγνοῶν τὴν χρῆσιν τῆς βαρείας καὶ τῆς ὀξείας.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Πέτρος Ἰ. Ἀγγελῆ, Νεστόριον, μία ἔθνικὴ ἔπαλις τοῦ Γράμμου. Ἱστορία - μυθολογία - λαογραφία. Νεστόριον, Αὐγουστος 1959. 8ον σ. 59.

Ὁ συγγραφεὺς, διδάσκαλος ἐν Νεστορίῳ, προσεπάθησεν εἰς τὸ παρὸν βιβλίον νὰ δώσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ ὠραίου τούτου χωρίου τοῦ Γράμμου, τὸ ὁποῖον, μολοντί ολαβόφωνον, ὑπῆρξεν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας πρόμαχος τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τῶν Βουλγάρων, συμμετασχὼν ἐνεργῶς καὶ ἀξιεπαίτως εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου συμμοριτοπολέμου. Ἀξιόλογος εἶναι ἡ περιγραφή τοῦ χωρίου καὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτοῦ, εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν ὁποίων πολλὰ συνεισέφερον οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ οἱ ἐν Ἀμερικῇ ἀπόδημοι. Ἀξιοσημεῖωτα καὶ ἀληθῆ φαίνονται ὅτι εἶναι ὅσα λέγονται περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ χωρίου ἐκ διαφόρων πέριξ χωρίων, ἀντιθέτως νεώτερα ἡμιλόγια πλάσματα εἶναι τὰ ὅσα λέγει ἡ τοπικὴ μυθολογία περὶ Ἀγαμέμνονος, Αἰγίσθου, Νέστορος, Ὁρέστου, Κάστορος, Ἡφαίστου, Κυκλώπων κλπ. Τὰ μυθεύματα ταῦτα εἶναι δυστυχῶς ἀγνωστον ὑπὸ τίνος ἐπλάσθησαν, πάντως εἶναι κατὰ τοῦτο ἀξιοσημεῖωτα, καθ' ὅσον ἀποτελοῦν τεκμήριον ὅτι ὑπῆρχον εἰς τὸ Νεστόριον ἄνθρωποι, γνωρίζοντες τὰ ὀνόματα τοῦλάχιστον τῶν ἡρώων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἄνθρωποι οὐχὶ ἄμοιροι ἑλληνικῆς μορφώσεως.

Ἀξιοσημεῖωτα ἐπίσης εἶναι ὅσα γράφει ὁ συγγραφεὺς διὰ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῶν κατοίκων εἰς τὸν Μακεδονικὸν καὶ τοὺς κατόπιν ἀγῶνας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐπισημῶς ἐξεφράσθησαν εἰς αὐτοὺς ἔπαινοι.

Εἰς τὸ περὶ λαογραφίας κεφάλαιον ὁ συγγραφεὺς συγκεντρώνει διαφόρους πληροφορίας, ἀναφερομένας εἰς τὴν λατρείαν, τὴν ξενιτείαν, τὰς οἰκογενειακὰς σχέσεις, τὸν γάμον καὶ τὴν κηδείαν. Αἱ πληροφορίαι εἶναι μᾶλλον σύντομοι καὶ πενιχραί, οὐδεμίαν δὲ διαφορὰν παρουσιάζουν πρὸς τὰ γενικῶς ἐν Ἑλλάδι κρατοῦντα.

Ἀκολουθεῖ πῖναξ τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν τοῦ χωρίου, μετὰ τῶν ὁποίων ἐξέχουσαν θέσιν κατέχει ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἐγκατεστημένος Ζήσης Βασιλειάδης, ἀνὴρ φιλόπατρις, τοῦ ὁποίου καὶ δημοσιεύονται διάφορα ἐπιτυχῆ πατριωτικὰ ποιήματα, ἀποπνέοντα τὸ ἄρωμα τῆς νοσταλγίας.

Πλὴν τούτων ὁ συγγραφεὺς ἐκ σημειώσεων καὶ ἐνθυμήσεων εἰς ἐκκλησιαστικά βιβλία καὶ ἄλλων πληροφοριῶν καθήρτισε καταλόγους ἱερέων, διδασκάλων καὶ προυχόντων Νεστοριωτῶν.

Ὁ ἀναγινώσκων τὸ βιβλίον θαυμάζει πράγματι τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὰ ἔντονα ἑλληνικὰ φρονήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Εὐτυχῶς τελευταίως ἤρχισαν νὰ ἐκδίδωνται παρόμοια ἔργα καὶ δι' ἄλλα μακεδονικὰ χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπαυσαν νὰ διεκδικοῦν οἱ ἀδηφάγοι γείτονες, οἱ ἰδιοποιηθέντες τελευταίως καὶ τὸ ἔνδοξον ὄνομα τῶν Μακεδόνων. Τὸ βιβλίον κομοῦσι ἐπιτυχεῖς εἰκόνες.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Σ τ έ ρ γ ι ο υ Ἀ θ. Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ί δ η, Ἱστορικά Βεύης (Νομοῦ Φλωρίνης) κατά τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα. Φλώρινα, 1958. 8ον σ. 54.

Τὸ φυλλάδιον εἶναι ἀνατύπωσις διαφόρων ἄρθρων, δημοσιευθέντων εἰς συνεχείας εἰς τὸ ἐν Φλωρίνῃ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Ἀριστοτέλης» ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, συνταξιούχου δημοδιδασκάλου, ἐκ τούτου δ' ἐξηγοῦνται αἱ παρατηρούμεναι ἐπαναλήψεις, εἰς τὰς ὁποίας συχνὰ προσκρούει ὁ ἀναγνώστης.

Τὰ ἄρθρα ἀφορῶσιν εἰς τὰ συμβάντα ἐν Βεύῃ κατά τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, ἦτο δ' εὐτυχῆς ἡ ἔμπνευσις τῆς συγκεντρώσεως αὐτῶν εἰς ἓν φυλλάδιον, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνονται προσιτώτερα εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος τούτου, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀπόκρουσις τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις κατόπιν τῆς Μακεδονίας μετὰ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913.

Χάριτες ὀφείλονται εἰς τὸν συγγραφέα διὰ τοὺς κόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπεβλήθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ἱστορικῆς ὕλης καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐξιστόρησιν τῶν γεγονότων. Ταῦτα ἀποδεικνύουν σαφῶς καὶ ἀναντιρρήτως ὅτι τὰ λεγόμενα περὶ τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, ὅτι δὲν ἤρκειτο εἰς λόγους καὶ διανομὰς χρημάτων, ἀλλ' ἐχρησιμοποιεῖ καὶ τρομοκρατικὰ μέσα, ἐμπρησμοὺς οἰκιῶν καὶ ναῶν καὶ δολοφονίας τῶν ἐχόντων ἑλληνικὴν συνείδησιν χωρικῶν καὶ μάλιστα προκρίτων καὶ ἱερέων, δὲν εἶναι σχήματα λόγου, ἀλλὰ στηρίζονται εἰς ἐξηκριβωμένα γεγονότα.

Αἱ κακουργίαι αὐταὶ τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων ἦτο φυσικὸν νὰ ἐξεγείρωσι τοὺς Ἕλληνας εἰς ἄμυναν καὶ συχνὰ καὶ εἰς ἐκδικήσεις.

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ φυλλαδίου εἶναι ἱστορικῶς λίαν διδακτικὴ, διότι τὰ διὰ τὴν Βεύην ἐπιθέμενα ἀποτελοῦσι τὴν τυπικὴν εἰκόνα τῶν συμβαινόντων τότε εἰς τὰς ἐπιμάχους μακεδονικὰς κοινότητας καὶ δὴ τὰς σλαβοφώνους.

Τὸ τεῦχος κομοῦσιν εἰκόνες τῶν μακεδονομάχων τῆς Βεύης.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ